

REMISSVAR

Rättsavdelningen
Larisa Serdioukova
Larisa.Serdioukova@kammarkollegiet.se
08-700 06 04

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar avseende EU-kommissionens förslag till ändringsdirektiv om paketresor och sammanlänkade researrangemang

Er referens: Ju2023/02764, (EU) 2015/2302, COM(2023) 905

Sammanfattning

Kammarkollegiet är positivt till förslaget om införande av värdebevis men vi avstyrker förslaget till de nya definitionerna av paketresa och sammanlänkade researrangemang. Ändringarna kännetecknas av överdriven komplexitet och innehåller för många rekvisit som är svåra att uppfylla och tillämpa. Kammarkollegiet anser därför att syftet med att förenkla och förtydliga definitionerna inte uppnås. Förslaget att dokumentera bokningsprocessen leder också till en orimlig bevisbörda för resenären. Kammarkollegiet ser positivt på förslaget att införa en tidsfrist på tre månader för att behandla begäran om ersättning ur resegarantin. Enligt Kammarkollegiet bör dock bestämmelsen förses med en möjlighet att frångå tidsfristen i vissa situationer.

Nedan följer Kammarkollegiets detaljerande synpunkter på förslagen.

Artikel 3.2 b) i) andra och tredje strecksatsen

Kammarkollegiet avstyrker förslaget som innebär stora tillämpningssvårigheter. Flera uppställda rekvisit blir för svåra att uppfylla och tillämpa vilket i sin tur ointetgör syftet att förenkla och förtydliga definitionen av begreppet paketresa. Det är oklart vem som ansvarar för att dokumentera tidpunkten och kontrollera att andra resetjänster bokas inom tre timmar efter det att resenären gick med på att betala den första resetjänsten. I skälen anges inte någon närmare förklaring till den föreslagna gränsen på tre timmar. Förslaget leder till hårda gränsdragningar om resenären bokar andra resetjänster bara några minuter senare än den fastställda gränsen på tre timmar och kan därför upplevas som ologisk och orättvis ur en resenärs synpunkt.

Det är oklart på vilket sätt man ska kunna visa att näringsidkaren innan resenären gick med på att betala för den första resetjänsten uppmanade resenären att därefter boka en eller flera ytterligare typer av resetjänster. Av skälen framgår inte heller vilka åtgärder i detta sammanhang som får förstås som uppmaning från näringsidkarens sida. Om något rekvisit i den föreslagna definitionen inte går att visa blir konsekvensen att det köpta "paketet" inte kommer att ses som en paketresa och därmed inte omfattas av resegarantiskyddet.

Artikel 3.2 b) v)

Kammarkollegiet avstyrker förslaget att ta bort tidsgränsen för när nästa avtal ska ha ingåtts. Enligt Kammarkollegiet innebär den föreslagna ändringen att det andra avtalet kan ingås hur långt fram i tiden som helst (till exempel flera veckor, månader, år) och att det ändå kan bli en paketresa. Det kan i så fall leda till stora svårigheter för näringsidkare att planera sin verksamhet och vilka resetjänster som denne är skyldig att ordna resegaranti för. Med en fastställd tidsgräns blir det tydligt för både resenären och näringsidkaren när ett paketreseavtal har kommit till stånd.

Artikel 3.2 b) andra stycket

Kammarkollegiet är positivt till förslaget att ersätta "betydande del" med det mer specifika kriteriet "minst 25 procent".

Artikel 3.5

I EU-kommissionens rapport av den 26 februari 2021 om tillämpningen av direktivet redogörs för komplexiteten och osäkerheten i bestämmelserna om sammanlänkade researrangemang.¹ Enligt Kammarkollegiet har bestämmelserna om sammanlänkade researrangemang inte fått något genomslag i praktiken. Kammarkollegiet ställer sig därför tveksamt till det fortsatta behovet av begreppet "sammanlänkat researrangemang", särskilt med tanke på den föreslagna utökningen av paketrese-definitionen i artikel 3.2 b) v) för sammanlänkade bokningsprocesser online. Vi ser idag både att det är få aktörer som anmäler att de underlättar sammanlänkade researrangemang och har hittills inte fått in något ersättningsanspråk rörande ett sammanlänkat researrangemang.

Enligt Kammarkollegiet innehåller definitionen för många rekvisit som är svåra att uppfylla och tillämpa, vilket gör att man inte kommer ifrån problemet med definitionens överdrivna komplexitet. I skälen föreslås att informationsformulären om sammanlänkade researrangemang rekommenderar resenärerna att registrera inbjudan och den ytterligare bokningen, till exempel genom skärmdumpar. Det rekommenderas även att resenären informerar den näringsidkare med vilken ett

¹ Rapport om tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2302 om paketresor och sammanlänkade researrangemang, COM(2021) 90 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=COM%3A2021%3A90%3AFIN>.

första avtal ingicks om att ett avtal om ytterligare en typ av resetjänst har ingåtts för samma resa eller semester inom 24 timmar efter inbjudan från näringsidkaren. Det föreslås också att näringsidkaren bör vara skyldig att göra en facilitet tillgänglig för resenärerna, såsom en e-postadress eller en webbplats, där resenärerna kan registrera sådan information och bekräfta mottagandet av sådan information. Kammarkollegiet anser att förslaget inte kommer att få genomslag i praktiken. Det läggs en orimlig bevisbörda på resenären. Kammarkollegiet har både under pandemin och i samband med de senaste konkurserna handlagt tusentals ansökningar om ersättning ur resegarantin. Vi har sett att det inte är ovanligt att resenärer inte har tillgång till sina resehandlingar när de ansöker om ersättning ur resegarantin. Vid en konkurs förlorar ofta resenären tillgång till resehandlingar som fram till dess har funnits tillgängliga digitalt på reseaktörens egen plattform. Vi noterar att artikelns nuvarande andra stycke har tagits bort. Skälen till detta saknas i förslaget.

Artikel 5a

Kammarkollegiet ställer sig positivt till principen om en viss begränsning av förskottsbetalningar, särskilt så länge det finns risk för kvoterings i det svenska resegarantisystemet. Förslaget innehåller dock ett tämligen brett undantag vilket riskerar att leda till att syftet med bestämmelsen urholkas. Ur ett tillsynsperspektiv är det önskvärt att utveckla skälen för vad som är "nödvändigt", det vill säga i vilka situationer arrangören eller återförsäljaren får begära högre förskottsbetalningar.

Artikel 12.2

Kammarkollegiet noterar att i förslaget till den svenska översättningen av den engelska "significantly" har man valt "avsevärt" istället för "väsentligen" i en mening i artikel 12.2. Enligt Kammarkollegiet innebär detta en skärpning i bestämmelsen och översättningen bör därför ses över.

Artikel 12a

Kammarkollegiet är positivt till förslaget om införande av värdebevis.

Enligt punkten 9 i artikeln ska värdebeviset omfattas av skyddet vid obestånd för det betalningsbelopp som erhållits från resenären. Samtidigt får arrangören enligt punkten 3 erbjuda ett värdebevis på ett högre belopp. Om resenären hinner boka en ny paketresa till det högre beloppet och den nya resan ställs in till följd av arrangörens obestånd bör den ställda resegarantin täcka det högre beloppet. Vi noterar att det saknas en punkt 6 i artikeln.

Artikel 17.1

Kammarkollegiet är positivt till denna utökade omfattning av resegarantin.

Artikel 17.2

Kammarkollegiet noterar att den svenska översättningen inte motsvarar den engelska versionen i meningen "Omfattningen ska ta hänsyn till de perioder då arrangörerna innehar de högsta betalningsbeloppen och till eventuella förändringar i *paketresans försäljningsvolym*".

Artikel 17.3

Det är oklart vad som menas med formuleringen "och får vid behov kräva en andra skyddsnivå". Det vore önskvärt att få mer klargörande information, till exempel av vem/vilka en sådan skyddsnivå (till exempel en reservfond enligt skälen) ska kunna krävas och i vilka typer av situationer.

Artikel 17.6

Ur ett konsumentskyddsperspektiv ställer sig Kammarkollegiet positivt till förslaget att införa en tidsfrist på tre månader för att behandla begäran om ersättning ur resegarantin efter det att resenären har lämnat in de handlingar som krävs.

Enligt Kammarkollegiet bör bestämmelsen även förse med en möjlighet för det organ som står för resegarantin att i vissa fall kunna frångå tremånadersgränsen. Denna möjlighet kan till exempel aktualiseras vid en större konkurs med många drabbade resenärer som föranleder en anstormning av ärenden. Det kan då bli svårt att upprätthålla en gräns på tre månader för återbetalningen eftersom varje ansökan prövas individuellt. I en situation med strandsatta resenärer kan det också i vissa fall vara nödvändigt för ansvarigt organ att i första hand säkerställa hemtransporter och om så krävs finansieringen av inkvartering i väntan på hemtransport. Detta kan leda till att handläggningen av ersättningsbegäran från resenärer med helt inställda resor kan bli fördröjd tills frågan om hemtransporten är löst.

En annan aspekt som Kammarkollegiet i detta sammanhang vill lyfta är den gällande ordningen med anordnande av individuella resegarantier i det svenska resegarantisystemet. Det är inte ovanligt att Kammarkollegiet är tvungen att göra en procentuell fördelning bland ersättningsberättigade resenärer i situationer när en ställd resegaranti inte räcker till full utdelning. Förslaget innebär att en först-till-kvarn-princip kommer att tillämpas på så sätt att berättigade resenärer med fullständiga ansökningar beviljas ersättning intill det att den ställda resegarantin inte längre räcker till.

Artikel 19.1

Vi noterar att det inte framgår att säkerheten ska gälla skydd vid obestånd (jämför artikel 17.1).

Artikel 22.2

Kammarkollegiet är positivt till förslaget om att tjänsteleverantören ska återbetala till arrangören inom sju dagar men vi ser också att det kan bli svårigheter med jurisdiktionen och utövandet av ett tillsynsuppdrag över resetjänstleverantörer, som ofta är lokalt etablerade utanför Sverige och/eller utanför EES.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Anne Vadasz Nilsson. Föredragande har varit advokatfiskalen Larisa Serdioukova. I den slutliga handläggningen av ärendet har enhetscheferna Anette Schierbeck och Anette Bergholm, advokatfiskalerna Ingela Allenbert, Emma Ström och Ingrid Lidman deltagit.

Anne Vadasz Nilsson

Larisa Serdioukova